

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 30. května 2017

Jednání se uskutečnilo v úterý 30. května 2017 (13.00 hod. – 16.00 hod.) ve starém tiskovém sále Úřadu vlády ČR na adrese nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, 118 01.

Přítomní členové: Ján Balog (místopředseda rady), JUDr. Jan Chvojka (předseda rady), Ing. Karel Holomek, Bc. Martina Horváthová, PhDr. Lukáš Kaucký (MZV), PhDr. Renáta Köttnerová, Mgr. Jan Kudry, Ph.D., Michal Mižigár, Jiří Navrátil (AK ČR), Čeněk Růžička.

Osoby pověřené k zastupování členů: JUDr. Kateřina Kalistová (MK), Mgr. Stanislava Kottbauerová (MZ), Ing. Radmila Malá (MF), Mgr. Anna Pechová (MŠMT), Mgr. Dušan Slačka (MRK), Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová (MPSV).

Omluvení členové: František Bikár, Mgr. Lucie Fuková, Mgr. Daniel Herman (MK), Ing. Emil Horvát, PhDr. Jana Horváthová, Milan Chovanec (MV), Doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., Mgr. Michaela Marksová (MPSV), Ing. Petr Pavelek, Ph.D. (MF), Bc. Lýdia Poláčková, RNDr. Petr Pospíšil (SMOČR), prof. MUDr. Roman Prymula, CSc. (MZ), Bc. Edita Stejskalová, Ing. Karla Šlechtová (MMR), Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D. (MŠMT).

Hosté: Mgr. Václav Appl (MK), RNDr. Jiří Klíma (MMR).

Úřad vlády ČR: PhDr. Mgr. Andrea Baršová, Ph.D., Mgr. David Beňák, Mgr. Zdeněk Doubravský, Mgr. Jana Hošková, E.MA, Mgr. Jakub Machačka, Martin Martínek, M.A, Mgr. Martina Štěpánková, stážistky Monika Neuwirthová, Dominika Kontrová.

***

Zahájení

JUDr. Jan Chvojka, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“), zahájil druhé zasedání Rady v roce 2017, přivítal členy a hosty a informoval o tom, že se ze zasedání pořizuje zvukový záznam. Usnášeníschopnost Rady byla potvrzena přítomností 14 členů v zasedací místnosti na začátku zasedání z celkového počtu 26 členů.

Přítomno	Celkový počet	Usnášeníschopnost
14	26	ANO

Zasedání je usnášeníschopné.

V úvodu ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu informoval o změnách v řadách členů Rady. Na žádost Asociace krajů ČR byl jmenován nový zástupce, a to náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Jiří Navrátil, kterého ministr přivítal na jednání. Předseda Rady dále sdělil, že došlo ke změně na pozici náměstka pro zdravotní péči na ministerstvu zdravotnictví, a proto byl za MUDr. Toma Philippa navržen do Rady vlády pro záležitosti romské menšiny prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.

Program byl členům a členkám Rady zaslán elektronicky společně s pozvánkou. Na jednání byly předloženy dokumenty týkající se romské integrace, aby byly na Radě projednány předtím, nežli budou předloženy vládě. Součástí programu nebyla Výroční zpráva o činnosti Agentury pro sociální začleňování v roce 2016, kterou připravuje Odbor pro sociální začleňování. Tato zpráva bude členům Rady pro informaci rozeslána, jakmile bude připravena.

Návrh programu:

1. Výroční zpráva o činnosti Rady v roce 2016
2. Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2016
3. Národní zpráva pro třetí cyklus Univerzálního periodického přezkumu
4. Zaměření dotačních programů pro rok 2018
5. Různé

Hlasování o programu:

ANO	ZDRŽEL SE	PROTI
14	0	0

Program zasedání byl přijat.

1. Výroční zpráva o činnosti Rady v roce 2016

První bod programu byl věnován Výroční zprávě o činnosti Rady vlády pro záležitosti romské menšiny v roce 2016. Výroční zpráva byla členům předána na zasedání Rady.

Martin Martínek, M.A., vedoucí oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariátu Rady vlády pro národnostní menšiny, seznámil Radu s hlavními body výroční zprávy. Výroční zpráva obsahuje základní informace o činnosti poradního orgánu za rok 2016, uvádí počty zasedání, informaci o výběrech a pracovních skupinách Rady, včetně výčtu členů výborů a pracovních skupin. Jedním z hlavních výstupů je příprava Metodiky pro sledování a vyhodnocování naplňování Strategie romské integrace do roku 2020 (dále jen „metodika“). Metodika byla 24.10.2016 schválena vládou a rozpracovává opatření přijatá ve Strategii romské integrace do roku 2020 (dále jen „Strategie“), která byla schválena již v roce 2015, a představuje

způsob sledování naplňování strategie. Klíčovou změnou z hlediska přijaté metodiky bylo zaměření zejména na kvantitativní vyhodnocování situace Romů v České republice.

Martin Martínek, M.A. dále informoval o proběhlých jednáních ve vztahu k Letům u Písku. Byl připraven vládní materiál, ve kterém vláda potvrdila záměr vykoupit v souladu se Strategií romské integrace do roku 2020 výkrmnu prasat dle platných pravidel. Další bod Výroční zprávy pojednává o posílení metodického vedení krajských koordinátorů pro romské záležitosti. Zároveň proběhla řada výjezdních setkání, např. se styčnými důstojníky pro národnostní menšiny, stejně jako setkání terénních pracovníků a krajských koordinátorů ve Zlíně. Výroční zpráva se rovněž věnuje projektu Aktivizace a zmocňování romských aktérů prostřednictvím Národní romské platformy, který v roce 2016 a 2017 realizovala kancelář Rady vlády pro záležitosti romské menšiny a sekretariát Rady vlády pro národnostní menšiny. V rámci činnosti krajských koordinátorů kancelář Rady připravila dvě metodiky: Metodiku k zabezpečení kontroly výkonu přenesené působnosti ve vztahu k dodržování odst. 8 § 6 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a Metodickou příručku k zabezpečení výkonu integrace příslušníků romské komunity do společnosti.

Vzhledem k tomu, že členové Rady obdrželi zprávu na jednání, bylo navrženo, aby své připomínky členové zasílali do pátku 02.06.2017 do 12:00 hodin. V případě, že kancelář Rady neobdrží žádné připomínky, stanovisko členů Rady ke zprávě bude považované za souhlasné.

2. Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2016

V druhém bodu jednání se projednávala Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2016 (dále jen „Zpráva“) a všechny její přílohy, které pojednávají

- o stavu romské menšiny v České republice za rok 2016
- o naplňování Strategie romské integrace do roku 2020 dle Metodiky pro sledování a vyhodnocování strategie
- o plnění usnesení vlády týkajících se integrace romské menšiny a aktivního postupu státní správy při uskutečňování opatření přijatých souvisejícími usneseními vlády ke dni 31. prosince 2016.

Zpráva byla připravena kanceláří Rady, a to v souladu s monitorovacím mechanismem, který je popsán ve Strategii romské integrace do roku 2020. Kromě samotné přípravy dokumentu byly ke zprávě ustanoveny také ad-hoc pracovní skupiny k naplňování Strategie romské integrace v roce 2016. Ty byly tvořeny zástupci Sekce pro lidská práva, zástupci dotčených resortů a zástupci občanské a odborné společnosti v dané problematice. Pracovní skupiny se k naplňování Strategie v roce 2016 vyjádřily v průběhu měsíce dubna a května 2017.

Mgr. Zdeněk Doubravský, vrchní vládní rada Oddělení kanceláře Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, informoval o výstupech jednání, které se promítly do samotného textu Zprávy. Zpráva o naplňování Strategie romské integrace do roku 2020 byla zpracována dle již zmíněné Metodiky pro sledování a vyhodnocování naplňování Strategie romské integrace do roku 2020. Metodika stanovuje konkrétní indikátory, podle kterých jsou resorty povinny informovat o plnění jednotlivých opatření. Nově se k naplňování Strategie v rámci 9 ad-hoc pracovních skupin k plnění rezortů vyjádřili členové občanské a odborné společnosti. Zpráva o stavu romské menšiny reflektuje výstupy z těchto pracovních skupin. Pokud existoval rozpor mezi gestorem plnění (ministerstvem) a zástupcem občanské společnosti, je vyjádření občanské společnosti zaznamenáno v předkládaném dokumentu. Z. Doubravský poděkoval zástupcům odborné a občanské společnosti, stejně jako zástupcům jednotlivých rezortů, za účast a podněty v pracovních skupinách.

Ze Zprávy o stavu romské menšiny za rok 2016 plyne, že Romové jsou nejpočetnější národnostní menšinou žijící v ČR. Podle kvalifikovaných odhadů žilo v ČR v roce 2016 okolo 245 800 Romů,

z nichž zhruba polovinu tvořili Romové integrovaní do společnosti a druhou polovinu tvořili Romové, kteří žijí v nepříznivé situaci, jež označujeme jako sociální vyloučení. V roce 2016 Romové zůstali nejvíce negativně vnímanou minoritou žijící na území České republiky. Na úrovni všech 13 krajů a území hlavního města Prahy působili v roce 2016 koordinátoři pro záležitosti romské menšiny. Na úrovni ORP napomáhalo v roce 2016 integraci Romů 221 pracovníků vykonávajících funkci romských poradců, kteří navazují svou činností na působení krajských koordinátorů pro romské záležitosti a prosazují v rámci přenesené působnosti politiku romské integrace ve spádové oblasti. Nadále přetrvaly problémy romských poradců z roku 2014 a 2015, konkrétně kumulovanost jejich funkce. V roce 2016 činila průměrná výše úvazku pro výkon této agendy pouze 0,36. Jen 22 romských poradců mělo úvazek 1,0 pro výkon této agendy. Dalším problémovým aspektem byla fluktuace pracovníků v této funkci a skutečnost, že tuto funkci nevykonávají samotní Romové. V roce 2016 volenou politickou funkci na území ČR zastávalo celkem 6 Romů, což je o 2 méně než v roce 2015.

Ani v roce 2016 nedošlo k naplnění idey, aby si Romové spravovali místa utrpení svých předků během druhé světové války sami. Předchozí Zpráva o stavu romské menšiny v ČR informovala o tom, že v roce 2015 Ministerstvo kultury vypracovalo záměr změny názvu a okruhů činností Muzea romské kultury (dále jen „MRK“). To se mělo přejmenovat na Muzeum romské kultury a institut romských studií a zároveň by mělo převzít správcovství pietního místa Lety. Ke změně názvu a okruhu činností MRK sice nedošlo, avšak Ministerstvo kultury v roce 2016 skutečně rozhodlo o převedení správcovství Pietního místa Lety do správy MRK od ledna roku 2017. To se však nestalo. K převedení by mělo dojít v průběhu druhé poloviny roku 2017. Dlouhotrvajícím problémem Muzea romské kultury je vlastnictví budovy na Bratislavské ulici v Brně, kterou má MRK v pronájmu jako své sídlo. Jednání o převod budovy z města na Ministerstvo kultury se vedou již od roku 2005. Nedořešený převod je překážkou pro potřebné opravy a investice do budovy, což komplikuje provoz i činnost této instituce.

V oblasti vzdělávání se Zpráva zaměřila na problém segregace romských žáků ve školách, na který poukázala i Veřejná ochránkyně lidských práv. V základních školách s 50 a více procentním podílem romských žáků bylo ve školním roce 2016/17 podle odhadů vzděláváno 24,3 % všech romských žáků. V oblasti zdravotnictví se v praxi velmi osvědčili zdravotně sociální pomocníci. Rok od roku však lze sledovat postupný útlum této služby namísto jejího posilování a rozšiřování do dalších krajů. Zatímco v roce 2015 na území ČR působilo celkem 9 pomocníků, v roce 2016 již jen 5. Navzdory zjevné přínosnosti nedošlo k systémovému ukotvení této služby, jež stojí na pomezí zdravotnictví a sociálních služeb.

Čeněk Růžička, občanský člen Rady, v následující diskuzi informoval o stanovisku pozůstalých k převedení Pietního místa Lety pod Muzeum romské kultury.

Ing. Karel Holomek, občanský člen Rady, hovořil o absenci autentické reprezentace Romů v českém prostředí.

Na základě diskuze a předložených podkladů bylo navrženo následující usnesení:

**Návrh usnesení č. 3/2017
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 30. května 2017
k bodu č. 2**

Rada

- I. **schvaluje** Zprávu o stavu romské menšiny za rok 2016

Hlasování o usnesení

Ano	Zdržel se	Ne
15	0	0

Usnesení bylo přijato.¹

3. Národní zpráva pro třetí cyklus Univerzálního periodického přezkumu

Sekce pro lidská práva Úřadu vlády připravila národní zprávu o naplňování doporučení pro třetí cyklus Univerzálního periodického přezkumu. Její text vzešel z informací a podkladů shromážděných při činnosti od státních orgánů i od nevládních organizací. Na zasedání Rady byla tato zpráva zařazena pro informaci s cílem projednání jejího znění se zástupci občanské společnosti i široké veřejnosti.

Mgr. Jakub Machačka, vedoucí Oddělení sekretariátu Rady vlády pro lidská práva, informoval o přípravách Národní zprávy pro Univerzální periodický přezkum. J. Machačka členům Rady představil proces Univerzálního periodického přezkumu, který probíhá v rámci OSN na půdě Rady pro lidská práva, a sdělil, že v současnosti se připravuje třetí kolo hodnocení, přičemž z každého kola vyjde soubor doporučení. Národní zpráva tak shrnuje, jak ČR naplňovala doporučení z předchozích kol Univerzálního periodického přezkumu. Mnohá z doporučení se týkala otázek romské integrace.

Martin Martínek, M.A. doplnil, že zjištění k Národní zprávě týkající se záležitostí romské menšiny vycházejí ze Zprávy o stavu romské menšiny, konkrétní čísla vyplývají ze Strategie romské integrace do roku 2020.

Na základě předložených podkladů bylo navrženo následující usnesení:

**Návrh usnesení č. 4/2017
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 30. května 2017
k bodu č. 3**

Rada

- I. **bere na vědomí** Národní zprávu pro třetí cyklus Univerzálního periodického přezkumu.

Hlasování o usnesení

Ano	Zdržel se	Ne
16	0	0

Usnesení bylo přijato.²

4. Zaměření dotačních programů pro rok 2018

Poslední bod jednání byl věnován dotacím a dotačním řízení na Úřadu vlády. V rámci tohoto bodu byli členové Rady informováni o vyhlášení II. kola dotačního řízení v program Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce a byla projednána zaměření dotačních programů v oblasti romské integrace.

¹ V průběhu projednávání tohoto bodu se do zasedání zapojil PhDr. Lukáš Kaucký.

² V průběhu projednávání tohoto bodu se do zasedání zapojila JUDr. Kateřina Kalistová.

Úřad vlády ČR poskytuje dotace v oblasti lidských práv v dotačních programech:

- Podpora terénní práce,
- Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce,
- Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.

Podle platné Směrnice vedoucího Úřadu vlády ČR, která upravuje způsob přidělování dotací, je nutné projednat a schválit na Radě obsahy dotačních programů, které jsou zpravidla uvedeny v prvním a druhém článku zvláštních ustanovení směrnice. Pro rok 2018 bylo navrženo ponechat zaměření dotačních programů v podobě, ve které tomu bylo v roce 2017.

Martin Martínek, M.A. následně podal informace o vyhlášení II. kola dotačního řízení v programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce a o zaměření dotačních programů Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti pro rok 2018. Navrhuje se ponechat zaměření dotačních programů stejné, jako tomu bylo pro rok 2017.

Dále uvedl, že bylo vyhlášeno mimořádné kolo dotačního řízení v programu Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, a to z důvodu zůstatku finančních prostředků. Vymezení dotačního programu zůstává vzhledem k platné směrnici stejné jako v předchozím dotačním kole. Lhůta, v níž má být dosaženo stanoveného účelu, je stanovena na období 01.08.2017 – 31.12.2017. Projekty musí být navrženy tak, aby mohlo být dosaženo konkrétního stanoveného cíle, který bude odpovídat délce realizace projektu (např. u komunitní práce mohou být projekty zaměřeny na její první fáze, tj. kontaktování a mapování dané lokality, aktivizace členů komunity a průběžné vytváření jádrové skupiny, pokud jsou v dané lokalitě tyto aktivity žádoucí, apod.). Žádosti je možné podávat do 26.06.2017 včetně, podávají se elektronicky.

V následující diskuzi vznesli členové Rady požadavek, aby se projekty explicitně zaměřovali na podporu lídrovství a nacházení silných romských osobností. Současně členové Rady požádali informaci, zdali je možné zajistit víceleté financování projektů.

V reakci na to Martin Martínek, M.A. sdělil, že vyhlášení se musí řídit platnou směrnicí, proto není možné nyní výzvy upravit tak, aby byla specificky zaměřena na podporu lídrovství. Je na vůli žadatelů, aby projekty nastavili takovým způsobem, který by umožňoval podporu lídrovství, což zaměření dotačního programu umožňuje. Víceleté financování je kapitolou sama pro sebe, i zde se musí řídit platnou směrnicí a mechanismus, který by toto umožňoval, by znamenal nejenom úpravu směrnice, ale přepracování celého systému přidělování dotací, který je v současné době nastaven na jednoroční cyklus.

**Návrh usnesení č. 5/2017
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 30. května 2017
k bodu č. 4**

Rada

doporučuje zaměření dotačních programů Úřadu vlády ČR v programech Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce, Podpora terénní práce a Podpora koordinátorů pro romské záležitosti pro rok 2018, jak je uvedeno ve Směrnici vedoucího Úřadu vlády ČR č.2/2016, o poskytování dotací v oblasti lidských práv v aktuálním znění.

Hlasování o usnesení

Ano	Zdržel se	Ne
14	2	0

Usnesení bylo přijato.

5. Různé

V bodu různé informoval Ján Balog, místopředseda Rady, o nedávné tragické události v Chomutově, kde došlo k zastřelení mladého Roma. Sdělil, že Rada bude událost monitorovat a očekává, že dojde k řádnému vyšetření incidentu.

JUDr. Jan Chvojka, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, sdělil, že je připraven v případě nejasností ve vyšetřování předvolat zástupce policejních struktur, aby poskytli informace ke způsobu vyšetřování, podobně jako tomu bylo v případě vyšetřování případu úmrtí M. D. v Žatci.

PhDr. Renáta Köttnerová, občanská členka Rady, vznesla dotaz, zda bude MŠMT vyhlašovat dotační program k asistentům pedagoga pro sociálně znevýhodněné děti (vyhláška 27/2014 par. 18) a dotační program MŠMT na podporu integrace romské komunity.

Mgr. Anna Pechová, zástupce MŠMT, v odpovědi sdělila, že MŠMT vyhlásí v průběhu měsíce června 2017 program v modulu C Financování asistentů pedagoga pro děti, žáky a studenty se zdravotním postižením a děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním. Možnost zajištění dalšího financování je formou šablony, zde bude také možnost financování asistentů pedagoga. Druhé kolo v dotačním programu na podporu romské integrace bude rovněž vyhlášeno v průběhu měsíce června 2017, přičemž doba realizace projektů je nastavena od 01.08.2017 do 31.12.2017.

JUDr. Jan Chvojka následně na dotaz členů Rady informoval o stavu odkupu vepřína v Letech u Písku.

Na jednání zaznělo, že další zasedání Rady vlády pro záležitosti Romů se uskuteční pravděpodobně v září 2017.

Zpracovala: Mgr. Jana Hošková, E.MA

Za správnost: Martin Martínek, M.A.

JUDr. Jan Chvojka, v. r.

*ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*